ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 976/1999 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 29ης Απριλίου 1999

για τον καθορισμό των προϋποθέσεων για την εφαρμογή των κοινοτικών δράσεων, πλην των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη, οι οποίες συμβάλλουν, στα πλαίσια της κοινοτικής πολιτικής για τη συνεργασία, στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών στις τρίτες χώρες

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 235,

την πρόταση της Επιτροπής [1],

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [2],

Εκτιμώντας:

(1) ότι θα πρέπει να καθοριστεί ο τρόπος εφαρμογής των κοινοτικών δράσεων, πλην των δράσεων συνεργασίας γία την ανάπτυξη, οι οποίες, στα πλαίσια της κοινοτικής πολιτικής συνεργασίας στις τρίτες χώρες, συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στις τρίτες χώρες·

(2) ότι το Συμβούλιο εξέδωσε, ταυτόχρονα με τον παρόντα κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 975/1999, του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1999, για τον καθορισμό των προϋποθέσεων για την εφαρμογή των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη, που συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών [3]·

(3) ότι, στα πλαίσια των υπαρχόντων προγραμμάτων που έχουν σχέση με τη συνεργασία με τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των Tacis, Phare, Meda και του κανονισμού για την ανασυγκρότηση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, καθώς και της παρόμοιας μελλοντικής συνεργασίας βάσει του άρθρου 235 της συνθήκης ΕΚ, απαιτείται δράση η οποία θα συμβάλει στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στις τρίτες χώρες·

(4) ότι το άρθρο ΣΤ παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση διακηρύσσει ότι η Ένωση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και όπως προκύπτουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου·

(5) ότι η δράση της Κοινότητας σε θέματα προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών εγγράφεται στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών του καθολικού και αδιαίρετου χαρακτήρα των δικαιωμάτων του ανθρώπου, που αποτελούν το σημείο στήριξης του διεθνούς συστήματος προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου·

(6) ότι η δράση της Κοινότητας σε θέματα προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών διαπνέεται από τις γενικές αρχές, όπως αυτές απορρέουν από την παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τη διεθνή συνθήκη για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και τη διεθνή συνθήκη για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα·

(7) ότι η Κοινότητα αναγνωρίζει την αλληλεξάρτηση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ότι η πρόοδος που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και η πρόοδος που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την πραγμάτωση των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων πρέπει να αλληλοϋποστηρίζονται·

(8) ότι πρέπει να θεωρείται ότι ο σεβασμός του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου αποτελεί μέρος των δικαιωμάτων του ανθρώπου κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού, έχοντας υπόψη επίσης τις συμβάσεις της Γενεύης του 1949 και το πρόσθετο πρωτόκολλό τους του 1977, τη σύμβαση της Γενεύης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων, και τη σύμβαση του 1948 για την πρόληψη και την καταστολή του εγκλήματος γενοκτονίας, καθώς και τους λοιπούς κανόνες του συμβατικού και εθιμικού διεθνούς δικαίου·

(9) ότι το ψήφισμα για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τη δημοκρατία και την ανάπτυξη, που υιοθετήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 1991 από το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, προσδιορίζει τους προσανατολισμούς, τις διαδικασίες και τις συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές δράσης που αποβλέπουν στην προώθηση, παράλληλα με τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα, των πολιτικών και αστικών ελευθεριών, διά μέσου ενός αντιπροσωπευτικού πολιτικού συστήματος βασιζόμενου στο σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου·

[1] ΕΕ C 282 της 18.9.1997, σ. 14.
[2] Γνώμη που διατυπώθηκε στις 14 Απριλίου 1999 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).
[3] Βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

(10) ότι η δράση της Κοινότητας σε θέματα προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών διαμορφώνεται βάσει μιας θετικής και εποικοδομητικής προσέγγισης, η οποία ανάγει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές αρχές σε θέμα κοινού ενδιαφέροντος για την Κοινότητα και τους εταίρους της, καθώς και στοιχείο του διαλόγου που μπορεί να οδηγήσει σε πρωτοβουλίες με τις οποίες να προωθείται πραγματικά ο σεβασμός τους·

(11) ότι αυτή η θετική προσέγγιση πρέπει να αντανακλάται στην εφαρμογή δράσεων στήριξης των διαδικασιών εκδημοκρατισμού, ενίσχυσης του κράτους δικαίου και ανάπτυξης μιας πλουραλιστικής και δημοκρατικής κοινωνίας των πολιτών, καθώς και στην εφαρμογή των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, που αποβλέπουν ιδίως στην πρόληψη των συγκρούσεων, στην ενίσχυση των προσπαθειών ειρήνης και την καταπολέμηση της ατιμωρησίας·

(12) ότι πρέπει να χρησιμοποιούνται τα χρηματοδοτικά μέσα στήριξης των θετικών δράσεων στους τομείς αυτούς για κάθε χώρα με συνοχή προς τα γεωγραφικά προγράμματα και εντεταγμένα στα άλλα αναπτυξιακά μέσα, έτσι ώστε να αυξάνονται στο μέγιστο βαθμό ο αντίκτυπος και η αποτελεσματικότητά τους·

(13) ότι είναι επίσης αναγκαίο να εξασφαλισθεί η ύπαρξη συνοχής μεταξύ αυτών των δράσεων και του συνόλου της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας·

(14) ότι οι δράσεις αυτές πρέπει να εστιάζονται ιδίως στα άτομα που υφίστανται διακρίσεις ή υποφέρουν από φτώχεια ή μειονεκτική θέση, στα παιδιά, τις γυναίκες, τους πρόσφυγες, τους μετανάστες, τις μειονότητες, τα εκτοπιζόμενα πρόσωπα, τους ιθαγενείς πληθυσμούς, τους κρατουμένους και τα θύματα βασανισμών·

(15) ότι η κοινοτική υποστήριξη του εκδημοκρατισμού και του σεβασμού των αρχών του κράτους δικαίου, στο πλαίσιο ενός πολιτικού καθεστώτος που να σέβεται τις θεμελιώδεις ελευθερίες του ατόμου, συμβάλλει στην πραγμάτωση των στόχων που εγγράφονται στο πλαίσιο των διαφόρων συμφωνιών που συνάπτει η Κοινότητα με τους εταίρους της, με τις οποίες συμφωνίες τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι δημοκρατικές αρχές ανάγονται σε ουσιώδες στοιχείο των σχέσεων των μερών·

(16) ότι πρέπει να διασφαλισθούν η ποιότητα, ο αντίκτυπος και η συνέχεια των δράσεων, ιδίως με την πρόβλεψη της δυνατότητας να καταρτίζονται πολυετή προγράμματα προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών τα οποία προετοιμάζονται σε συνεννόηση με τις αρχές της ενδιαφερόμενης χώρας, μέσα σε πνεύμα εταιρικής σχέσης, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών της χώρας·

(17) ότι η εφαρμογή μιας αποτελεσματικής και συνεκτικής δράσης προϋποθέτει ότι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δράσης υπέρ των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών λαμβάνονται υπόψη και συγκεκριμενοποιούνται ιδίως με τον καθορισμό ευέλικτων, διαφανών και ταχειών διαδικασιών για τη λήψη αποφάσεων όσον αφορά τη χρηματοδότηση δράσεων και έργων στον τομέα αυτό·

(18) ότι η Κοινότητα πρέπει να είναι σε θέση να αντιδρά ταχέως έναντι εκτάκτων καταστάσεων ή καταστάσεων ιδιαιτέρας σημασίας, ώστε να ενισχύεται η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα της κοινοτικής εμπλοκής και δέσμευσης σε θέματα προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών στις χώρες στις οποίες θα έχουν εκδηλωθεί τέτοιες καταστάσεις·

(19) ότι, ειδικότερα ακόμη όσον αφορά τις διαδικασίες χορήγησης επιδοτήσεων και αξιολόγησης των έργων, είναι σκόπιμο να λαμβάνεται υπόψη η ιδιαιτερότητα των αποδεκτών της κοινοτικής ενίσχυσης στον τομέα αυτό, ιδίως του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα των δραστηριοτήτων τους, των κινδύνων που διατρέχουν τα μέλη τους, που συχνά πρόκειται για εθελοντές που ενεργούν σε περιβάλλοντα ενίοτε εχθρικά, και του μικρού περιθωρίου δράσης τους, από την άποψη των ιδίων πόρων τους·

(20) ότι η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών πρέπει ιδίως να συγκεκριμενοποιηθεί μέσω της ανάδυσης και της διοργάνωσης νέων παραγόντων και ότι, στα πλαίσια αυτά, η Κοινότητα μπορεί να αχθεί να παράσχει, στις δικαιούχες τρίτες χώρες, χρηματοδοτική στήριξη προς εταίρους οι οποίοι δεν μπορούν να παρουσιάσουν προηγούμενη εμπειρία στον τομέα αυτό·

(21) ότι θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι οι αποφάσεις οι σχετικές με τη χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης σε σχέδια προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών λαμβάνονται κατά τρόπο αμερόληπτο, άνευ διακρίσεων λόγω διαφορών φυλετικού, θρησκευτικού, πολιτιστικού, κοινωνικού ή εθνικού χαρακτήρα έναντι των οργανισμών που λαμβάνουν κοινοτική στήριξη και έναντι των προσώπων ή ομάδων προσώπων που αποτελούν τους αποδέκτες των υποστηριζόμενων σχεδίων, και δεν υπαγορεύονται από πολιτικά κίνητρα·

(22) ότι ενδείκνυται να καθοριστούν οι λεπτομέρειες εφαρμογής και διαχείρισης της κοινοτικής ενίσχυσης για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών, ενίσχυση που χρηματοδοτείται από το γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

(23) ότι η εφαρμογή αυτών των δράσεων θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Κοινότητας· ότι η συνθήκη δεν προβλέπει, για τη θέσπιση του παρόντος κανονισμού, εξουσίες άλλες από εκείνες του άρθρου 235·

(24) ότι στον παρόντα κανονισμό εγγράφεται ένα ποσό δημοσιονομικής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 2 της δήλωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής της 6ης Μαρτίου 1995 [1], για ολόκληρη τη διάρκεια του προγράμματος, χωρίς ωστόσο να θίγονται οι αρμοδιότητες της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, όπως ορίζονται από τη συνθήκη,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Στόχοι

Άρθρο 1

Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι ο καθορισμός του τρόπου εφαρμογής των δράσεων της Κοινότητας, πλην των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη, οι οποίες, στο πλαίσιο της κοινοτικής πολιτικής συνεργασίας σε τρίτες χώρες, συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Οι δράσεις που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό εκτελούνται στο έδαφος των τρίτων χωρών ή συνδέονται άμεσα με την κατάσταση που επικρατεί στις τρίτες χώρες.

Άρθρο 2

Οι διαδικασίες που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό εφαρμόζονται στις δράσεις στους τομείς που καλύπτονται από τα άρθρα 3 και 4, στα πλαίσια των υπαρχόντων προγραμμάτων σχετικά με τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των Tacis [2], Phare [3], Meda [4] και των κανονισμών περί Βοσνίας-Ερζεγοβίνης [5], καθώς και με οιαδήποτε άλλη μελλοντική δράση κοινοτικής συνεργασίας σε σχέση με τρίτες χώρες στους τομείς αυτούς, πλην των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη, οι οποίες εφαρμόζονται βάσει του άρθρου 235 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο 3

Εντός των ορίων των άρθρων 1 και 2 και με συνοχή προς το σύνολο της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα παρέχει τεχνική και οικονομική συνδρομή σε δράσεις που έχουν ιδίως ως στόχο:

1. την προώθηση και την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως αυτά διατυπώνονται στην παγκόσμια διακήρυξη για τα δικαιώματα του ανθρώπου, και τα άλλα διεθνή μέσα που αφορούν την ανάπτυξη και την εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, ιδίως:

   α) την προώθηση και την προστασία των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων,

   β) την προώθηση και την προστασία των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων·

   γ) την προώθηση και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις ή υποφέρουν από φτώχεια ή μειονεκτική θέση, που συμβάλλουν στη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού·

   δ) την υποστήριξη των μειονοτήτων, εθνικών ομάδων και ιθαγενών λαών·

   ε) την υποστήριξη των τοπικών, εθνικών, περιφερειακών ή διεθνών θεσμών, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, που ασκούν δραστηριότητες σε σχέση με την προστασία, την προώθηση ή την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

   στ) την υποστήριξη σε κέντρα αποκατάστασης των θυμάτων βασανιστηρίων και σε οργανισμούς που παρέχουν συγκεκριμένη βοήθεια σε θύματα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών σε μέρη όπου υπάρχει στέρηση ελευθερίας για την πρόληψη των βασανιστηρίων ή της κακής μεταχείρισης·

   ζ) την υποστήριξη στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την ευαισθητοποίηση στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

   η) την υποστήριξη των δράσεων παρακολούθησης στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκπαίδευσης των παρατηρητών·

   θ) την προώθηση της παροχής ίσων ευκαιριών και των πρακτικών που δεν συνεπάγονται διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας·

   ι) την προώθηση και την προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών όπως αυτές που αναφέρονται στο διεθνές σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα, ιδίως της ελευθερίας της γνώμης, της έκφρασης και της συνείδησης, καθώς και το δικαίωμα ομιλίας της μητρικής γλώσσας·

2. την υποστήριξη του εκδημοκρατισμού, και ιδίως:

   α) την προώθηση και την ενίσχυση του κράτους δικαίου, και ιδίως την υποστήριξη της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας και της ενίσχυσης της εξουσίας αυτής καθώς και τη στήριξη ενός σωφρονιστικού συστήματος που μεταχειρίζεται με σεβασμό τον άνθρωπο· την υποστήριξη συνταγματικών και νομοθετικών μεταρρυθμίσεων· την υποστήριξη των πρωτοβουλιών υπέρ της κατάργησης της θανατικής ποινής·

---

[1] ΕΕ C 102 της 4.4.1996, σ. 4.
[2] Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2157/91 (ΕΕ L 201 της 24.7.1991, σ. 2)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1279/96 (ΕΕ L 165 της 4.7.1996, σ. 1).
[3] Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3906/89 (ΕΕ L 375, της 23.12.1989, σ. 11)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 753/96 (ΕΕ L 103 της 26.4.1996, σ. 5).
[4] Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1763/92 (ΕΕ L 181 της 1.7.1992, σ. 5)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1488/96 (ΕΕ L 189 της 30.7.1996, σ. 1).
[5] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 753/96 (ΕΕ L 103 της 26.4.1996, σ. 5).

β) την προώθηση του διαχωρισμού των εξουσιών, ιδίως της δικαστικής και της νομοθετικής έναντι της εκτελεστικής εξουσίας και την υποστήριξη των θεσμικών μεταρρυθμίσεων·

γ) την προώθηση του πλουραλισμού τόσο σε πολιτικό επίπεδο, όσο και στο επίπεδο της κοινωνίας των πολιτών. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να ενισχυθούν οι θεσμοί οι αναγκαίοι για την εξασφάλιση του πλουραλιστικού χαρακτήρα της κοινωνίας, περιλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανισμών (ΜΚΟ) και να προωθηθεί η ανεξαρτησία και η υπευθυνότητα των μέσων μαζικής ενημέρωσης και η στήριξη της ελευθερίας του τύπου, καθώς και ο σεβασμός της συνδικαλιστικής ελευθερίας και συνδικαλιστικής οργάνωσης·

δ) την προώθηση της καλής διαχείρισης των δημοσίων υποθέσεων, ιδίως μέσω της διαφάνειας της διοίκησης και της πρόληψης και καταπολέμησης της διαφθοράς·

ε) την προώθηση της συμμετοχής των πληθυσμών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και ιδιαιτέρως την προώθηση της ίσης συμμετοχής ανδρών και γυναικών στην κοινωνία των πολιτών, στην οικονομική και πολιτική ζωή·

στ) τη στήριξη των εκλογικών διαδικασιών, ιδίως με τη στήριξη των ανεξάρτητων εκλογικών επιτροπών, την παροχή υλικής, τεχνικής και νομικής βοήθειας κατά την προετοιμασία των εκλογών, συμπεριλαμβανομένων των απογραφών, καθώς και μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής συγκεκριμένων ομάδων, ιδίως των γυναικών, στις εκλογικές διαδικασίες, καθώς και με την κατάρτιση παρατηρητών·

ζ) τη στήριξη των εθνικών προσπαθειών διαχωρισμού των πολιτικών και στρατιωτικών ευθυνών και την ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων και του στρατιωτικού προσωπικού στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

3. την υποστήριξη σε δράσεις προώθησης του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκδημοκρατισμού για την πρόληψη των συγκρούσεων και τη μεταχείριση των συνεπειών του σε στενή σχέση με τα αρμόδια όργανα, ιδίως:

α) υποστηρίζοντας τη δημιουργία υποδομής, συμεριλαμβανομένων τοπικών συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης·

β) υποστηρίζοντας μέτρα που αποσκοπούν στην εξισορρόπηση των ευκαιριών και στη γεφύρωση των διαχωριστικών γραμμών που υπάρχουν μεταξύ ομάδων με διαφορετική ταυτότητα·

γ) υποστηρίζοντας μέτρα για τη διευκόλυνση της ειρηνικής συμφιλίωσης των συμφερόντων των ομάδων, συμεπριλαμβανομένης της υποστήριξης μέτρων εδραίωσης της εμπιστοσύνης σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον εκδημοκρατισμό, προκειμένου να προληφθεί η σύγκρουση και να αποκατασταθεί η εσωτερική ειρήνη·

δ) προωθώντας το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και την τήρησή του από όλα τα εμπλεκόμενα σε σύγκρουση μέρη·

ε) υποστηρίζοντας τους διεθνείς, περιφερειακούς ή τοπικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, που επεμβαίνουν όσον αφορά την πρόληψη και την επίλυση των συγκρούσεων, και τη μεταχείριση των συνεπειών τους, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης στη θέσπιση ad hoc διεθνών ποινικών δικαστηρίων και για την εγκαθίδρυση ενός σταθερού διεθνούς ποινικού δικαστηρίου, καθώς και όσον αφορά τη συνδρομή και υποστήριξη των θυμάτων των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Άρθρο 4

Προς τούτο, η κοινοτική υποστήριξη μπορεί να συμπεριλαμβάνει, μεταξύ των μέσων δράσης της, τη χρηματοδότηση:

1. εκστρατειών ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και εκπαίδευσης των ενδιαφερομένων παραγόντων και της κοινής γνώμης·

2. των αναγκαίων μέτρων για τον καθορισμό και την προετοιμασία σχεδίων, και συγκεκριμένα:

α) μελέτες εντοπισμού και σκοπιμότητας·

β) ανταλλαγές τεχνικών γνώσεων και εμπειριών μεταξύ ευρωπαϊκών οργανισμών και οργανισμών των τρίτων χωρών·

γ) δαπάνες που προέρχονται από την πρόσκληση για υποβολή προσφορών, ιδίως την αξιολόγηση των προσφορών και την προετοιμασία των εγγράφων των σχεδίων·

δ) μελέτες γενικού χαρακτήρα όσον αφορά την κοινοτική δράση στους τομείς που ορίζονται από τον παρόντα κανονισμό·

3. της εφαρμογής σχεδίων που αφορούν:

α) δράσεις τεχνικής βοήθειας και το αλλοδαπό και εντόπιο προσωπικό που συμμετέχει στην υλοποίηση των σχεδίων·

β) αγορά ή/και προμήθεια κάθε προϊόντος ή υλικού απολύτως αναγκαίου για την υλοποίηση των δράσεων, συμπεριλαμβανομένων, σε εξαιρετικές περιστάσεις, και εφόσον αιτιολογείται δεόντως, της αγοράς ή εκμίσθωσης χώρων·

γ) εφόσον χρειάζεται, μέτρων προκειμένου να τονισθεί ο κοινοτικός χρακτήρας των δράσεων·

4. μέτρων παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης των κοινοτικών δράσεων·

5. των δραστηριοτήτων που επεξηγούν στην κοινή γνώμη των ενδιαφερομένων χωρών τους στόχους και τα αποτελέσματα αυτών των δράσεων καθώς και τα καθήκοντα διοικητικής και τεχνικής βοήθειας προς το αμοιβαίο συμφέρον της Επιτροπής και του δικαιούχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Λεπτομέρειες εφαρμογής της ενίσχυσης

Άρθρο 5

1. Οι εταίροι που δύνανται να τύχουν οικονομικής ενίσχυσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού, είναι οι περιφερειακοί και διεθνείς οργανισμοί, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί, οι δημόσιες υπηρεσίες, εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, και οι οργανώσεις με κοινοτική βάση, τα ιδρύματα και οι δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς.

2. Οι χρηματοδοτούμενες από την Κοινότητα δράσεις, δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τίθενται σε εφαρμογή από την Επιτροπή, είτε κατόπιν αιτήσεως των εταίρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είτε με δική της πρωτοβουλία.

Άρθρο 6

Η ενίσχυση της Κοινότητας είναι ανοιχτή στους εταίρους που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, και έχουν την κύρια έδρα τους σε τρίτη χώρα δικαιούχο της ενίσχυσης της Κοινότητας δυνάμει του παρόντος κανονισμού, ή σε κράτος μέλος της Κοινότητας· η έδρα αυτή πρέπει να αποτελεί το πραγματικό κέντρο λήψης των αποφάσεων για όλες τις δράσεις που χρηματοδοτούνται βάσει του εν λόγω κανονισμού. Κατ' εξαίρεση, η έδρα αυτή μπορεί να ευρίσκεται σε άλλη τρίτη χώρα.

Άρθρο 7

Χωρίς να θίγεται το θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο εντός του οποίου δραστηριοποιούνται οι εταίροι που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, λαμβάνονται ιδίως υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία προκειμένου να καθορισθεί αν ένας εταίρος μπορεί να τύχει κοινοτικής χρηματοδότησης:

α) Η δέσμευσή του να υπερασπίσει, να σεβασθεί και να προωθήσει χωρίς διακρίσεις τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές αρχές·

β) η πείρα του στον τομέα της προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών·

γ) η ικανότητά του για διοικητική και οικονομική διαχείριση·

δ) η τεχνική του ικανότητα και οι δυνατότητές του επιμελητείας σε σχέση με τη σχεδιαζόμενη δράση·

ε) ενδεχομένως, τα αποτελέσματα των δράσεων που ανέλαβε παλαιότερα, και ειδικότερα αυτών που είχαν χρηματοδοτηθεί από την Κοινότητα·

στ) η ικανότητά του να αναπτύσσει συνεργασία με άλλους παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών στην ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα και να παρέχει βοήθεια σε τοπικούς οργανισμούς που είναι υπόλογοι στην κοινωνία των πολιτών.

Άρθρο 8

1. Η ενίσχυση χορηγείται στους εταίρους που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, μόνον εφόσον δεσμευθούν να τηρούν τους όρους χορήγησης και εφαρμογής που ορίζει η Επιτροπή και αναλαμβάνουν τη σχετική συμβατική δέσμευση.

2. Κάθε δράση που τυγχάνει κοινοτικής ενίσχυσης εκτελείται σύμφωνα με τους στόχους που προσδιορίζονται στην απόφαση χρηματοδότησης της Επιτροπής.

3. Η κοινοτική χρηματοδότηση δυνάμει του παρόντος κανονισμού λαμβάνει τη μορφή μη επιστρεπτέων ενισχύσεων.

4. Στο μέτρο που οι δράσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού υλοποιούνται μέσω συμβάσεων χρηματοδότησης μεταξύ της Κοινότητας και των δικαιούχων χωρών, οι συμβάσεις αυτές προβλέπουν ότι η καταβολή φόρων, δασμών και βαρών δεν χρηματοδοτείται από την Κοινότητα.

Άρθρο 9

1. Η συμμετοχή στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών και στους διαγωνισμούς είναι ανοικτή επί ίσοις όροις σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα των δικαιούχων χωρών και των κρατών μελών. Είναι δυνατόν να διευρύνεται σε άλλες χώρες, σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες.

2. Οι προμήθειες πρέπει να προέρχονται από τα κράτη μέλη ή τη χώρα υποδοχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δεόντως αιτιολογημένες, είναι δυνατόν να προέρχονται από άλλες χώρες.

Άρθρο 10

1. Για την επίτευξη των στόχων συνοχής και συμπληρωματικότητας και με σκοπό να εξασφαλίζεται η βέλτιστη αποτελεσματικότητα του συνόλου των δράσεων αυτών, η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, δύναται να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα συντονισμού.

2. Σε κάθε περίπτωση, για τους σκοπούς της παραγράφου 1, η Επιτροπή ενθαρρύνει:

α) τη θέσπιση συστήματος ανταλλαγής και συστηματικής ανάλυσης των στοιχείων που αφορούν τις χρηματοδοτούμενες δράσεις και των δράσεων εκείνων των οποίων η Κοινότητα και τα κράτη μέλη σχεδιάζουν τη χρηματοδότηση·

β) το συντονισμό στον τόπο όπου εκτελούνται οι δράσεις, με τακτικές συνεδριάσεις ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αντιπροσώπων της Επιτροπής και των κρατών μελών στη δικαιούχο χώρα·

γ) την προώθηση μιας συνεκτικής προσέγγισης σε σχέση με την ανθρωπιστική βοήθεια και, όποτε είναι δυνατό, ενσωμάτωση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ανθρωπιστική βοήθεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Διαδικασίες εφαρμογής των δράσεων

Άρθρο 11

Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού είναι 150 εκατομμύρια ευρώ, για την περίοδο από 1999 έως 2004.

Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εγκρίνει τις ετήσιες πιστώσεις εντός των ορίων των δημοσιονομικών προοπτικών.

Άρθρο 12

Η Επιτροπή αναλαμβάνει τον προγραμματισμό, την επεξεργασία, την απόφαση και τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των αναφερόμενων στον παρόντα κανονισμό δράσεων, σύμφωνα με τις ισχύουσες δημοσιονομικές και άλλες διαδικασίες. Καθορίζει του όρους διάθεσης, κινητοποίησης και υλοποίησης των ενισχύσεων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 13

1. Θεσπίζονται από την Επιτροπή, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 14 παράγραφος 2 διαδικασία:

— οι αποφάσεις που αφορούν τις δράσεις εκείνες των οποίων η χρηματοδότηση δυνάμει του παρόντος κανονισμού υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο ευρώ ανά δράση, καθώς και κάθε τροποποίηση των δράσεων αυτών που συνεπάγεται υπέρβαση ανώτερη του 20 % του αρχικά συμφωνηθέντος ποσού, της σχετικής δράσης,

— τα προγράμματα που προορίζονται να διαμορφώσουν ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσης σε συγκεκριμένη χώρα ή περιοχή ή για ένα ιδιαίτερο θεματικό αντικείμενο, και στις οποίες οι διαπιστούμενες ανάγκες είναι διαρκούς φύσεως, ιδίως λόγω των διαστάσεων που έχουν προσλάβει και της πολυπλοκότητάς τους.

2. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 14 για τις αποφάσεις χρηματοδότησης που προτίθεται να λάβει και οι οποίες αφορούν έργα και προγράμματα δαπάνης κατώτερης του ενός εκατομμυρίου ευρώ. Η ενημέρωση αυτή λαμβάνει χώρα το αργότερο μία εβδομάδα πριν από τη λήψη της απόφασης.

Άρθρο 14

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή, η οποία αναφέρεται ατο εξής ως «επιτροπή για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία», η οποία συστήνεται δυνάμει του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 975/1999 για τον καθορισμό των προϋποθέσεων για την εφαρμογή των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη, οι οποίες συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

2. Όταν γίνεται αναφορά στη διαδικασία του παρόντος άρθρου, ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των ληπτέων μέτρων. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό εντός προθεσμίας την οποία δύναται να καθορίσει ο πρόεδρος, σε συνάρτηση με την επείγουσα φύση του εξεταζόμενου ζητήματος. Η γνώμη διατυπώνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων που το Συμβούλιο καλείται να λάβει μετά από πρόταση της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στα πλαίσια της επιτροπής, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται όπως ορίζεται στο προαναφερθέν άρθρο. Ο πρόεδρος δεν συμμετέχει στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή θεσπίζει τα σχεδιαζόμενα μέτρα όταν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής.

Όταν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με την γνώμη της επιτροπής, ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση πρόταση σχετικά με τα ληπτέα μέτρα. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν, κατά τη λήξη προθεσμίας τριών μηνών από την υποβολή του θέματος στο Συμβούλιο, το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή.

Άρθρο 15

1. Η Επιτροπή μπορεί να χρηματοδοτεί επείγουσες παρεμβάσεις για ποσό που δεν υπερβαίνει τα δύο εκατομμύρια ευρώ. Θεωρούνται ότι απαιτούν επείγουσα παρέμβαση, οι δράσεις που αφορούν άμεσες και απρόβλεπτες ανάγκες συνδεόμενες με την απότομη διακοπή της διαδικασίας εκδημοκρατισμού ή την εμφάνιση κατάστασης κρίσης ή εξαιρετικού και επικείμενου κινδύνου που θίγει το σύνολο ή τμήμα του πληθυσμού μιας χώρας και συνιστά σοβαρή απειλή για τη διαφύλαξη των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των ατόμων.

2. Σχετικά με τις δράσεις που πληρούν αυτούς τους όρους, η Επιτροπή αποφασίζει με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα, μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη. Παρέχεται προθεσμία πέντε εργάσιμων ημερών στα κράτη μέλη προκειμένου να υποβάλουν τυχόν αντιρρήσεις. Εάν υπάρχουν αντιρρήσεις, η επιτροπή του άρθρου 14 εξετάζει το ζήτημα στην επόμενη συνεδρίασή της.

3. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του άρθρου 14, στην επόμενη συνεδρίασή της, για όλες τις επείγουσες παρεμβάσεις οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν δυνάμει αυτών των διατάξεων.

Άρθρο 16

Η Επιτροπή δύναται να εξετάζει κάθε γενικό ή ειδικό ζήτημα σχετικό με την κοινοτική ενίσχυση στον εν λόγω τομέα και θα πρέπει να διαδραματίζει επίσης χρήσιμο ρόλο ενόψει της βελτίωσης της συνοχής των δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εδραίωση της δημοκρατίας προς τις τρίτες χώρες. Προβαίνει μία φορά ετησίως στην εξέταση του προγραμματισμού που προβλέπεται για το επόμενο οικονομικό έτος ή σε ανταλλαγή απόψεων, όσον αφορά τους γενικούς προσανατολισμούς των δράσεων που πρέπει να διεξαχθούν το προσεχές έτος δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 17

1. Η Επιτροπή προβαίνει σε τακτικές αξιολογήσεις των δράσεων που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα δυνάμει του παρόντος κανονισμού, προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι αυτών των δράσεων και να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μελλοντικών δράσεων. Η Επιτροπή υποβάλλει στην επιτροπή περίληψη των αξιολογήσεων που έγιναν, οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να εξετασθούν από αυτήν. Οι εκθέσεις αξιολόγησης τίθενται στη διάθεση των κρατών μελών που το ζητούν.

2. Μετά από αίτημα των κρατών μελών, η Επιτροπή μπορεί, με τη συμμετοχή τους, να προβαίνει επίσης σε αξιολογήσεις των αποτελεσμάτων των δράσεων και των προγραμμάτων της Κοινότητας που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 18

Κάθε συμφωνία ή σύμβαση χρηματοδότησης που συνάπτεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού προβλέπει ιδίως ότι η Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο δύνανται να προβαίνουν σε ελέγχους επιτόπιους και στην έδρα των αναφερομένων στο άρθρο 5 παράγραφος 1 εταίρων, σύμφωνα με τους συνήθεις όρους που καθορίζονται από την Επιτροπή, στο πλαίσιο των ισχυουσών διατάξεων, ιδίως των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 19

1. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη, το αργότερο εντός μηνάς μετά τη λήψη της απόφασης, για τις δράσεις και τα έργα που ενέκρινε, αναφέροντας τα ποσά, το χαρακτήρα τους, τη δικαιούχο χώρα και τους αφορώμενους εταίρους.

2. Μετά τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, στην οποία περιλαμβάνεται η περίληψη των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν στη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Η περίληψη περιέχει ιδίως στοιχεία που αφορούν τους εταίρους βάσει των οποίων ετέθησαν σε εφαρμογή οι δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1.

Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης συνοπτική παρουσίαση των εξωτερικών αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν και, κατά περίπτωση, προτείνει συγκεκριμένες δράσεις.

Άρθρο 20

Η Επιτροπή υποβάλει τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, συνολική αξιολόγηση των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν από την Κοινότητα δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η οποία μπορεί να συνοδεύεται από κατάλληλες προτάσεις σχετικά με το μέλλον του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 21

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.*

Εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2004.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Λουξεμβούργο, 29 Απριλίου 1999.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

W. MÜLLER